

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

## **Vláda spustila reformu veřejné správy, spokojen je zatím málokdo**

Vznik krajů je výsledkem politického úsilí sociálnědemokratické vlády. Alespoň to tvrdí předseda ČSSD Vladimír Špidla. Obhazuje tak současná výjezdní zasedání vlády v jednotlivých krajských městech, která prý přispívají k většímu chápání regionálních problémů. Opozice zase tvrdí, že si ČSSD za státní peníze dělá předvolební kampaň.

Vznik krajů je výsledkem politického úsilí sociálnědemokratické vlády. Alespoň to tvrdí předseda ČSSD Vladimír Špidla. Obhazuje tak současná výjezdní zasedání vlády v jednotlivých krajských městech, která prý přispívají k většímu chápání regionálních problémů. Opozice zase tvrdí, že si ČSSD za státní peníze dělá předvolební kampaň. Skutečností zůstává, že se během tohoto volebního období reforma veřejné správy rozběhla a nyní vstupuje do druhé fáze.

Nejhmataatelnějším výsledkem správní reformy je zřízení krajů a zvolení jejich zastupitelstev. Základ pro tento krok pochází z předchozího volebního období, když byl v prosinci 1997 schválen ústavní zákon o vzniku vyšších územních samosprávných celků (VÚSC), podle něhož se v lednu 2000 republika rozdělila na 14 krajů. V roce 2000 byl přijat balík zákonů nezbytných pro reformu veřejné správy a fungování krajských samospráv, například zákony o krajích, o obcích, o volbách do krajských zastupitelstev či o kompetencích a majetku krajů.

Volby do 13 krajských zastupitelstev se konaly 12. listopadu 2000 za mizivého zájmu voličů (33,64 procenta). Výjimkou byla Praha, jejíž zastupitelstvo vzešlo z komunálních voleb v roce 1998. V prosinci 2000 pak zastupitelstva krajů zvolila krajské rady a hejtmany, načež začaly kraje fakticky fungovat. Krajské úřady se nastěhovaly do nových sídel, z nichž však mnohá nejsou doposud dokončena a další zase nepojmou žádané množství úředníků. I přes řadu legislativních předpisů, které měly fungování krajských samospráv zajistit, panuje zvláště mezi regionálními politiky značné rozčarování. Kraje sice začaly přebírat od státu majetek (školy, nemocnice, silnice nižších tříd), ale se značnými problémy. Ty vyústily například v několik žalob, které kraje podaly na některá ministerstva kvůli problematickému převodu majetku. Krajská zastupitelstva také již využila své zákonodárné pravomoci. Do sněmovny kraje dodaly devět návrhů, ale zatím žádný z nich neuspěl.

Hlavním problémem se ukázalo financování krajů, kterým chyběly vlastní příjmy, a nedostatečná legislativa neumožnila sestavení krajských rozpočtů. Nedostávaly se peníze na potřebné

vybavení i na úředníky, ačkoli kraje již musely zajišťovat kompetence, které na ně byly převedeny. Hejtman Královéhradeckého kraje Pavel Bradík první rok svého úřadu zhodnotil v tisku slovy: "Dělali jsme vlastně jenom jakési pošťáky státních peněz. Je to nedůstojná role." Středočeský hejtman Petr Bendl zase letos v lednu popsal průběh reformy veřejné správy jako chaos a zmatek. Loni v listopadu Poslanecká sněmovna po několikaměsíčním projednávání schválila vládní návrh zákona o rozpočtovém určení daní. Kraje by tak na vlastních daňových příjmech mohly získat 10,6 miliardy korun. Novelu podpořil Senát i prezident. V letošním roce čeká kraje přebírání dalších kompetencí z beder státu v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů. V lednu 2003 má po více než 40 letech zaniknout členění republiky na okresy a většinu jejich práce mají převzít pověřené obce. Část agendy převezmou i krajské úřady. Oprávnění okresů dohlížet na obecní samosprávu má být převedeno na kraje. V úterý Poslanecká sněmovna schválila stěžejní zákon této druhé etapy reformy veřejné správy - zákon o obcích, který mimo jiné stanoví počet obcí s rozšířenou působností na 194. Reforma veřejné správy probíhá souběžně ve čtyřech úrovních. Krom reformy územní správy je to ještě reforma ústřední státní správy, reforma kvality a obsahu veřejné správy, která zahrnuje informatizaci a reforma postavení zaměstnanců veřejné správy. Konkrétními počiny, které by měly občanům zpříjemnit styk s úřady, je například zákon o elektronickém podpisu či zákon o svobodném přístupu k informacím.